

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym – Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Aleksander Brzozowski

Sędziowie: SSO Piotr Gerke (spr.)

SSO Leszek Matuszewski

Protokolant : st. prot. sąd. Barbara Janiszewska-Górka

przy udziale Prokuratora Prok. Okręg. Jacka Derdy

po rozpoznaniu w dniu 1 lutego 2018 r.

sprawy **M. G.**,

skazanego wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Pile z dnia 8 września 2017 r., sygn. akt II K 425/17,

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora od ww. wyroku,

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. O. A. kwotę 147,60 zł brutto tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

Leszek Matuszewski Aleksander Brzozowski Piotr Gerke

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Pile w sprawie o sygn.. II K 425/17 badał warunki do wydania wyroku łącznego w stosunku do **M. G.**, skazanego prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 14 marca 2005 r. w sprawie **II K 56/05** za przestępstwa:

- a. z art. 190 § 1 kk popełnione w dniu 28 grudnia 2004 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,
- b. z art. 190 § 1 kk popełnione w dniu 28 grudnia 2004 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,
- c. z art. 190 § 1 kk popełnione w dniu 28 grudnia 2004 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,
- d. z art. 190 § 1 kk popełnione w dniu 28 grudnia 2004 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,
- e. z art. 157 § 2 kk popełnione w dniu 28 grudnia 2004 r. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności,
- f. z art. 190 § 1 kk popełnione w dniu 30 grudnia 2004 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

(powyższe kary połączono i orzeczono karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat tytułem próby. Postanowieniem SR w Obornikach z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie II Ko 1142/06 zarządzono wykonanie ww. kary pozbawienia wolności. Postanowieniem SO w Poznaniu z dnia 5 lutego 2008 r. w sprawie V Wz 3207/07 udzielono skazanemu warunkowe przedterminowe zwolnienie, które zostało odwołane postanowieniem SO w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2008 r. w sprawie V Kow 501/08/owz, którym zarządzono również wykonanie reszty nieodbytej kary pozbawienia wolności),

II. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 31 maja 2006 r. w sprawie **II K 158/06** za przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 278 § 3 kk popełnione w dniu 20 stycznia 2006 r. na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym. Postanowieniem SR w Obornikach z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie II Ko 435/07 orzeczono wobec skazanego zastępczą karę 150 dni pozbawienia wolności i zarządzono jej wykonanie

(skazany ww. karę ograniczenia wolności wykonał w dniu 4 lipca 2008 r.),

III. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie **II K 261/06** za przestępstwo z art. 278 § 1 kk, popełnione w dniu 02 maja 2006 r., na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat tytułem próby oraz karę grzywny w wysokości 40 stawek dziennych po 10 złotych każda. Postanowieniem SR w Obornikach z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie II Ko 1369/06 orzeczono wobec skazanego zastępczą karę 20 dni pozbawienia wolności i zarządzono jej wykonanie. Postanowieniem SR w Obornikach z dnia 6 maja 2010 r. w sprawie II Ko 212/10 zarządzono wykonanie kary 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności.

IV. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 21 sierpnia 2006 r. w sprawie **II K 339/06** za przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 270 § 1 kk oraz w zw. z art. 297 § 1 kk i art. 11 § 2 kk, popełnione w dniu 03 stycznia 2006 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat tytułem próby. Postanowieniem SR w Obornikach z dnia 6 maja 2010 r. w sprawie II Ko 213/10 zarządzono wykonanie ww. kary pozbawienia wolności.

V. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 22 stycznia 2010 r. w sprawie **II K 642/09** za przestępstwo z art. 157 § 2 kk, popełnione w dniu 01 października 2009 r., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat tytułem próby. Postanowieniem SR w Obornikach z dnia 28 września 2010 r. w sprawie II Ko 873/10 zarządzono wykonanie ww. kary pozbawienia wolności. Skazany ww. karę pozbawienia wolności wykonał w dniu 5 września 2011 r.

VI. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 23 czerwca 2010 r. w sprawie **II K 216/10** za przestępstwa:

a. z art. 158 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk popełnione w dniu 10 kwietnia 2010 r. na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności,

b. z art. 288 § 1 kk popełnione w dniu 10 kwietnia 2010 r. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym postanowieniem z dnia 28 stycznia 2016 r. dokonano kontrawencjonalizacji kary pozbawienia wolności i orzeczono karę 30 dni aresztu, a następnie umorzono postępowanie wykonawcze w zakresie wykonywania tej kary.

c. z art. 224 § 2 kk popełnione w dniu 10 kwietnia 2010 r. na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności,

d. z art. 224 § 2 kk popełnione w dniu 10 kwietnia 2010 r. na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności,

e. z art. 226 § 1 kk popełnione w dniu 10 kwietnia 2010 r. na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności,

f. z art. 226 § 1 kk popełnione w dniu 10 kwietnia 2010 r. na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności

(powyższe kary połączono i orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat tytułem próby. Postanowieniem SR w Pile z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie II Ko 1371/15 zarządzono wykonanie ww. kary pozbawienia wolności),

VII. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie **II K 557/10** połączono kary pozbawienia wolności wymierzone oskarżonemu wyrokami Sądu Rejonowego w Obornikach w sprawach II K 158/06, II K 261/06 oraz II K 339/06 wymierzając mu karę łączną 1 roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności. Skazany ww. karę łączną pozbawienia wolności wykonał w dniu 19 września 2012 r.

VIII. Sądu Rejonowego w Pile z dnia 17 czerwca 2014 r. w sprawie **II K 1263/13** za przestępstwa:

a. z art. 226 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk i art. 11 § 2 kk i art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 29 października 2013 r. na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności,

b. z art. 222 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk i art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 29 października 2013 r., tj. ciągu przestępstw na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności

(powyższe kary połączono i orzeczono karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności. Skazany ww. karę łączną pozbawienia wolności wykonał w okresie od 4 maja 2015 r. do 31 października 2015 r.),

IX. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie **II K 130/15** za przestępstwa:

a. z art. 209 § 1 kk popełnione w okresie od 25 sierpnia 2009 r. do 18 lipca 2010 r. na karę 5 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym,

b. z art. 209 § 1 kk popełnione w okresie od 20 września 2012 r. do 29 lipca 2014 r. na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym

(powyższe kary połączono i orzeczono karę 10 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym),

X. Sądu Rejonowego w Pile z dnia 14 września 2015 r. w sprawie **II K 87/15** za przestępstwa z:

a. art. 157 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 3 listopada 2014 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

b. art. 157 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 3 listopada 2014 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

(powyższe kary połączono i orzeczono karę łączną 1 roku pozbawienia wolności. Skazany ww. karę łączną pozbawienia wolności wykonał w okresie od 4 listopada 2014 r. do 4 maja 2015 r. oraz od 21 marca 2016 r. do 21 września 2016 r.).

Wyrokiem z dnia 8 września 2017 r. Sąd Rejonowy na podstawie przepisów Kodeksu Karnego w brzmieniu obowiązującym do 30.06.2015 r. orzekł, jak następuje:

1. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary jednostkowe wymierzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 23.06.2010 r., w sprawie II K 216/10, a opisanymi w pkt. VI. a., c., d., e., f. i wymierzył skazanemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności,

2. na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714), zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. O. A. kwotę 120 zł, powiększoną o stawkę podatku VAT,

3. na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie umorzył postępowanie,

4. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego w całości od ponoszenia kosztów sądowych.

Powyższy wyrok w całości na niekorzyść skazanego pisemną **apelacją** zaskarżył **prokurator**, zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r.) polegającą na przyjęciu nieprawidłowego stanowiska, iż podstawą orzeczenia kary łącznej w wyroku łącznym mogą być kary jednostkowe wymierzone za poszczególne przestępstwa w jednym wyroku Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 23 czerwca 2010 r., sygn. akt II K 216/10, podczas gdy zgodnie z prawidłową wykładnią art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k. wydanie wyroku łącznego jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy osoba została skazana prawomocnie wyrokami różnych sądów, przy czym zachodziły warunki do orzeczenia kary łącznej (art. 569 k.p.k.), wobec czego prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania o wydanie wyroku łącznego wobec M. G..

W pisemnej **odpowiedzi na apelację skazany** domagał się jej „odrzczenia” w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

Na wstępie należy wskazać, że wniesienie środka odwoławczego, niezależnie od jego granic i zakresu, każdorazowo obliuguje Sąd odwoławczy do zbadania ewentualności wystąpienia uchybień, o jakich mowa w art. 439 k.p.k. i 440 k.p.k. W niniejszej sprawie Sąd II instancji nie stwierdził wskazanych tam uchybień, osobnych zarzutów co do ich występowania w procedowaniu Sądu I instancji nie formułował zresztą apelujący.

Ostrzem apelacji w niniejszej sprawie był argument o braku możliwości połączenia w wyroku łącznym kar jednostkowych orzeczonych w tylko jednym wyroku. Argumentacja prokuratora jest wewnętrznie spójna i przystoi do sytuacji typowych, w których zbieg przestępstw zostaje osądzony w wyroku skazującym, w ramach którego sąd wymierza kary jednostkowe. Wtedy mamy bowiem do czynienia z sytuacją, o której mowa w art. 568a § 1 pkt 1 k.p.k., stanowiącym, iż sąd orzeka karę łączną w wyroku skazującym w odniesieniu do kar wymierzonych za przypisane oskarżonemu tym wyrokiem przestępstwa. Jednocześnie brzmienie tego przepisu nie pozostawia wątpliwości, że art. 568 § 1 pkt 1 k.p.k. znajdzie zastosowanie, gdy kary jednostkowe i kara łączna wymierzone są tym samym wyrokiem. W typowej sytuacji takie prawomocne orzeczenie w przedmiocie kary łącznej pozostaje pod ochroną i nie ma możliwości poczynienia kolejnej oceny tej samej prawnokarnej sytuacji skazanego w ramach wyroku łącznego; jest też poza dyskusją, iż wyrok łączny nie jest środkiem do naprawienia ewentualnej wadliwości polegającej na wymierzeniu w wyroku kilku kar podlegających łączeniu i następnie zaniechaniu orzeczenia kary łącznej (np. wskutek przeoczenia czy zapomnienia) – taki brak powinien być korygowany środkiem zaskarżenia (zwyczajnym albo nadzwyczajnym). Również typowa będzie sprawa, w której istnieje szereg kar jednostkowych, orzeczonych w różnych wyrokach za przestępstwa pozostające w zbiegu. W takiej sytuacji zaistnieje potrzeba wydania wyroku łącznego na podstawie art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k.

Natomiast sprawa niniejsza nie jest typowa. W sprawie o sygn. akt II K 216/10 Sądu Rejonowego w Obornikach prawidłowo orzeczono kary jednostkowe za wszystkie zbiegające się przestępstwa, a następnie wymierzono karę łączną. W typowej sytuacji wykonaniu podlegałaby kara łączna, pozostając pod ochroną prawomocności. Jednakże jeden czynów, za który orzeczono karę jednostkową, już po wydaniu wyroku uległ kontrawencjonalizacji, w związku z czym orzeczono za ten czyn karę 30 dni aresztu, a następnie umorzono postępowanie wykonawcze w zakresie wykonywania tej kary. Powyższa kontrawencjonalizacja spowodowała, że orzeczona kara łączna utraciła moc, zaś kary jednostkowe odzyskały swój samodzielny byt i podlegały wykonaniu. Wskutek powyższego, zamiast wykonania kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności wobec skazanego, podlegały wykonaniu kary jednostkowe w łącznym wymiarze 4 lat pozbawienia wolności. W efekcie więc zaistniała paradoksalna sytuacja, w której złagodzenie oceny abstrakcyjnego stopnia społecznej szkodliwości jednego z czynów przypisanych oskarżonemu, co znalazło wyraz w jego kontrawencjonalizacji, doprowadziło do istotnego zaostrzenia represji karnej względem skazanego.

Paradoks tej sytuacji, a także potrzebę procesowej interwencji dostrzegła również skarżący, sugerując, że właściwym trybem działania byłoby zaskarżenie w trybie nadzwyczajnym postanowienia Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 28 stycznia 2016 r., na podstawie którego doszło do kontrawencjonalizacji. Jednocześnie jednak – jak wynika z apelacji

– jest to w ocenie prokuratora jedyna metoda uchylenia negatywnych dla skazanego skutków kontrawencjonalizacji, natomiast w odniesieniu do „reaktywowanych” kar jednostkowych nie ma możliwości ich połączenia w wyroku łącznym.

Argumentacja prokuratora jest nietrafna, i to z dwóch względów.

Po pierwsze, w sprawie nie mamy do czynienia z rażącym naruszeniem prawa. Jak wielokrotnie już wskazywano w orzecznictwie, naruszenie rażące bije po oczach, jest widoczne od razu, bez konieczności prowadzenia choćby pobieżnej analizy. W niniejszej sprawie natomiast, aby dojść do wniosku o paradoksalności zmiany sytuacji prawnej skazanego wskutek kontrawencjonalizacji, należy dokonać pewnych rachunków, obliczając sumę kar jednostkowych, a następnie sumę tę porównać z wymiarem kary łącznej, która z momentem kontrawencjonalizacji utraciła swoją moc. Zatem orzeczenie to z pewnością nie jest rażąco bezprawne, a tylko taki stopień bezprawności (wyjawszy przesłanki z art. 439 k.p.k., które również nie zachodzą) uzasadniałoby wywiedzenie nadzwyczajnego środka odwoławczego. Tym samym brak jest podstaw do prowadzenia dalszych rozważań, czy przedmiotowe postanowienie jest bezprawne w stopniu niższym niż rażący. Na marginesie zresztą zauważyć, że z punktu widzenia racjonalnej polityki karnej, wywiedzenie takiego środka, o którym pisze prokurator i jego ewentualna skuteczność nie prowadziłyby do pełnej sanacji sytuacji prawnokarnej skazanego. Mielibyśmy tutaj bowiem do czynienia ze zmianą oceny abstrakcyjnego stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego skazanemu, która jednak nie prowadziłaby do złagodzenia jego sytuacji prawnokarnej.

Powyższa argumentacja znajduje oparcie w poglądach orzecznictwa. Trafnie wskazuje się tam, że „w hipotezach art. 50 ust. 1 i 2 ustawy nowelizującej punktem odniesienia jest czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na określoną karę, zaś **żaden przepis tej ustawy nie daje podstaw do twierdzenia, że racjonalny ustawodawca wyłączył jakąkolwiek kategorię osób skazanych np. tych, wobec których orzeczono karę łączną, od skorzystania z dobrodziejstwa kontrawencjonalizacji, gdy ciężca na nich kara podlega wykonaniu.** Wyłączenie takie byłoby zresztą niedopuszczalne. Przypomnieć tu bowiem należy, oprócz zasady nullum crimen, nulla poena sine lege anteriori, także zasady prawa intertemporalnego, zaś w pierwszej kolejności nakaz stosowania ustawy względniejszej, który jest istotną gwarancją współczesnego prawa karnego. Wniosek taki jest uprawniony tak w zakresie obowiązywania zasady lex mitior agit, jak również lex severior retro non agit. Przy czym funkcję gwarancyjną prawa karnego należy tutaj roznieć jako zapewnienie faktycznej równości wobec prawa, w ramach której trzeba uznać, że korzystniejsze regulacje powinny być stosowane również do tych sprawców, którzy popełnili przestępstwo przed ich wejściem w życie. Niewątpliwie funkcja ta wyraża się także w ochronie zaufania obywateli do państwa i stanowionego przezeń prawa (vide uzasadnienie cyt. wyżej uchwały SN z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie I KZP 3/14; postanowienie SN z dnia 26 lipca 2007 r., IV KK 174/07, Lex nr 287505; B. Kunicka - Michalska: Zasady odpowiedzialności karnej. Komentarz, Warszawa 2006, s. 215; K. Klugiewicz: Kontrawencjonalizacja oraz inne praktyczne problemy ze stosowaniem art. 50 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, (w:) D. Kala, I. Zgoliński (red.): Reforma prawa karnego materialnego i procesowego z 2015 r., Lex/el). Warto wreszcie podkreślić, że uregulowania zawarte w art. 50 ustawy nowelizującej obecnie zostały recypowane przez art. 2a ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2013 r. poz. 482 j.t.), dodanym przez art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., p. 396), zmieniającej k.w. z dniem 21 marca 2015 r., który w § 4 expressis verbis stanowi, że **jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym na karę pozbawienia wolności za przestępstwo stanowi wykroczenie i kara ta była podstawą orzeczenia kary łącznej, kara łączna traci moc, a w razie potrzeby sąd wydaje wyrok łączny,** przy czym przepisów związanych z kontrawencjonalizacją nie stosuje się, jeżeli ich zastosowanie powodowałoby skutki prawne mniej korzystne dla sprawcy niż stosowanie ustawy obowiązującej poprzednio (arg. ex § 5 art. 2a k.w.).-postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2016 r., sygn. akt III KK 66/16, LEX nr 2062797. Podkreślenia wymaga, iż w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z sytuacją wskazaną w ostatnim fragmencie cytatu, albowiem kontrawencjonalizacja polepszyła sytuację prawną skazanego w ten sposób, że przed jej wejściem w życie wobec skazanego można było orzec karę łączną w wymiarze od 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności do 4 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności natomiast po

kontrawencjonalizacji górna granica możliwej do orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności obniżona została do 4 lat.

Poza tym wypada zauważyć, iż w niniejszej sprawie w aktualnym układzie procesowym mamy do czynienia z prawomocnym orzeczeniem o kontrawencjonalizacji, które wywołało określone skutki prawne. Wzruszenie tego orzeczenia nie leży w kompetencjach zarówno Sądu Rejonowego, jak i Sądu Okręgowego, lecz wymaga uruchomienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia i na chwilę obecną Sądowi Odwoławczemu nie wiadomo na temat tego, by którykolwiek podmiot uprawniony podjął w ogóle jakąkolwiek inicjatywę w tym zakresie. Tym bardziej poza sferą rozważań Sądu II instancji pozostaje kwestia skuteczności takiej inicjatywy, jednak – jak wskazano wyżej w oparciu o dotychczasowe poglądy orzecznictwa i nauki prawa – nawet gdyby taka inicjatywa zaistniała, to wcale nie wydaje się oczywistym, że zyskałaby ona aprobatę Sądu Najwyższego. Rozważania prokuratora co do zasadności decyzji o kontrawencjonalizacji, która zapadła co do skazanego, mają więc co najwyżej charakter pewnych postulatów, a nie zarzutów pod adresem Sądu Rejonowego.

Argumentacja prokuratora jest jednak niezasadna również z innego względu. Należy bowiem zwrócić uwagę, że art. 569 k.p.k., wbrew twierdzeniom prokuratora, nie stanowi bezwzględnie i pozbawionego wyłączeń zakazu orzeczenia kary łącznej w sytuacji, gdy w obrocie istnieją kary jednostkowe osądzone tylko jednym wyrokiem, zaś – z różnych względów – brak jest kary łącznej łączącej te kary jednostkowe. Art. 569 § 1 k.p.k. reguluje jedynie właściwość sądową w sytuacji, gdy istnieje potrzeba orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby skazanej różnymi wyrokami. Nie oznacza to jednak, że w ogóle nie ma możliwości wydania wyroku łącznego wobec osoby skazanej jednym wyrokiem na kilka kar podlegających łączeniu, lecz jedynie, że przepis ten nie reguluje właściwości sądowej w tej sytuacji.

Prokurator zdaje się jednak nie zauważać, iż od 1 lipca 2015 r. pojawił się nowy przepis, który wprost reguluje dopuszczalność orzekania kary łącznej w odniesieniu do kar wymierzonych w tym samym wyroku skazującym. Jest to **przepis art. 568a§2 k.p.k.** Zgodnie z tym przepisem „do kary łącznej orzeczonej w wyroku skazującym stosuje się odpowiednio art. 575-577”, a więc kara łączna orzeczonej w takim wyroku może upaść np. wskutek utraty mocy jednej z kar jednostkowych (arg. z art. 575§2 k.p.k. w zw. z art. 568a§2 k.p.k.). W takiej zaś sytuacji zgodnie z art. 568a§2 k.p.k. zd. drugie „jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia nowej kary łącznej wyłącznie w odniesieniu do kar wymierzonych w tym samym wyroku skazującym, właściwy do wydania wyroku łącznego jest sąd, który wydał ten wyrok skazujący” – ustawodawca nie tylko więc wskazuje, że w takiej sytuacji należy orzec nową karę łączną, ale też – że należy w tym celu wydać wyrok łączny i ma to zrobić ten Sąd, który wydał wyrok skazujący. Z samego tego przepisu wynika więc, że można wydać wyrok łączny co do osoby skazanej tylko jednym wyrokiem – w sytuacji w nim opisanej i ta właśnie sytuacja ziszcza się w niniejszej sprawie.

Na taki kierunek wykładni cytowanego przepisu zwrócił uwagę m. in. SA w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku z dnia 6 kwietnia 2016 r., II AKa 67/16, Legalis nr 1604237, wskazując m. in., iż „przepis art. 568a§2 zd. 2 k.p.k. znajdzie zastosowanie w sytuacji przewidzianej w art. 575§2 k.p.k. Odpowiednie bowiem stosowanie tego przepisu oznacza, że jeżeli wyrok skazujący co do jednego z przestępstw, za które wymierzono karę wchodzącą w skład kary łącznej, został uchylony lub zmieniony, kara łączna traci moc, a sąd w miarę potrzeby wydaje wyrok łączny, orzekając nową karę łączną w odniesieniu do kar wymierzonych za pozostałe przypisane oskarżonemu przestępstwa. Chodzi tu przykładowo o sytuacje, gdy doszło do uchylenia wyroku w części skazującej za jedno z przestępstw i uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia postępowania w wyniku kasacji lub wznowienia postępowania. Może to być również wynikiem kontrawencjonalizacji polegającej na zamianie kary orzeczonej za przestępstwo na karę przewidzianą za wykroczenie. Właśnie w takich sytuacjach właściwy do orzeczenia nowej kary łącznej, w odniesieniu do kar wymierzonych w tym samym wyroku skazującym będzie sąd, który wydał ten wyrok skazujący”.

W niniejszej sprawie wbrew stanowisku apelującego nie było zatem przeszkody prawnej dla orzeczenia kary łącznej z tego tylko względu, że łączeniu podlegają kary orzeczone tym samym wyrokiem skazującym, co czyni wniesioną apelację bezzasadną.

Ponieważ apelujący nie neguje istnienia warunków z art. 85 k.k., które uzasadniałyby orzeczenie kary łącznej co do skazanego, jak i poprawności połączenia kar jednostkowych przez Sąd Rejonowy czy rozmiaru orzeczonej kary łącznej, Sąd Okręgowy z urzędu ograniczył się do stwierdzenia, iż także nie dostrzega żadnych podstaw do przyjęcia, iż Sąd Rejonowy ferując karę łączną, naruszył zasady łączenia kar określone prawem materialnym bądź orzekł karę rażąco niesprawiedliwą. Nakazuje to **utrzymać zaskarżony wyrok w mocy**.

O zwrocie **kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym** Sąd Okręgowy rozstrzygnął na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 29 ust. 2 ustawy-Prawo o adwokaturze w zw. z § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, jak w pkt II wyroku.

O **kosztach procesu za postępowanie odwoławcze** Sąd Okręgowy rozstrzygnął na podstawie art. 636 § 1 k.p.k., jak w pkt III wyroku.

Leszek Matuszewski Aleksander Brzozowski Piotr Gerke